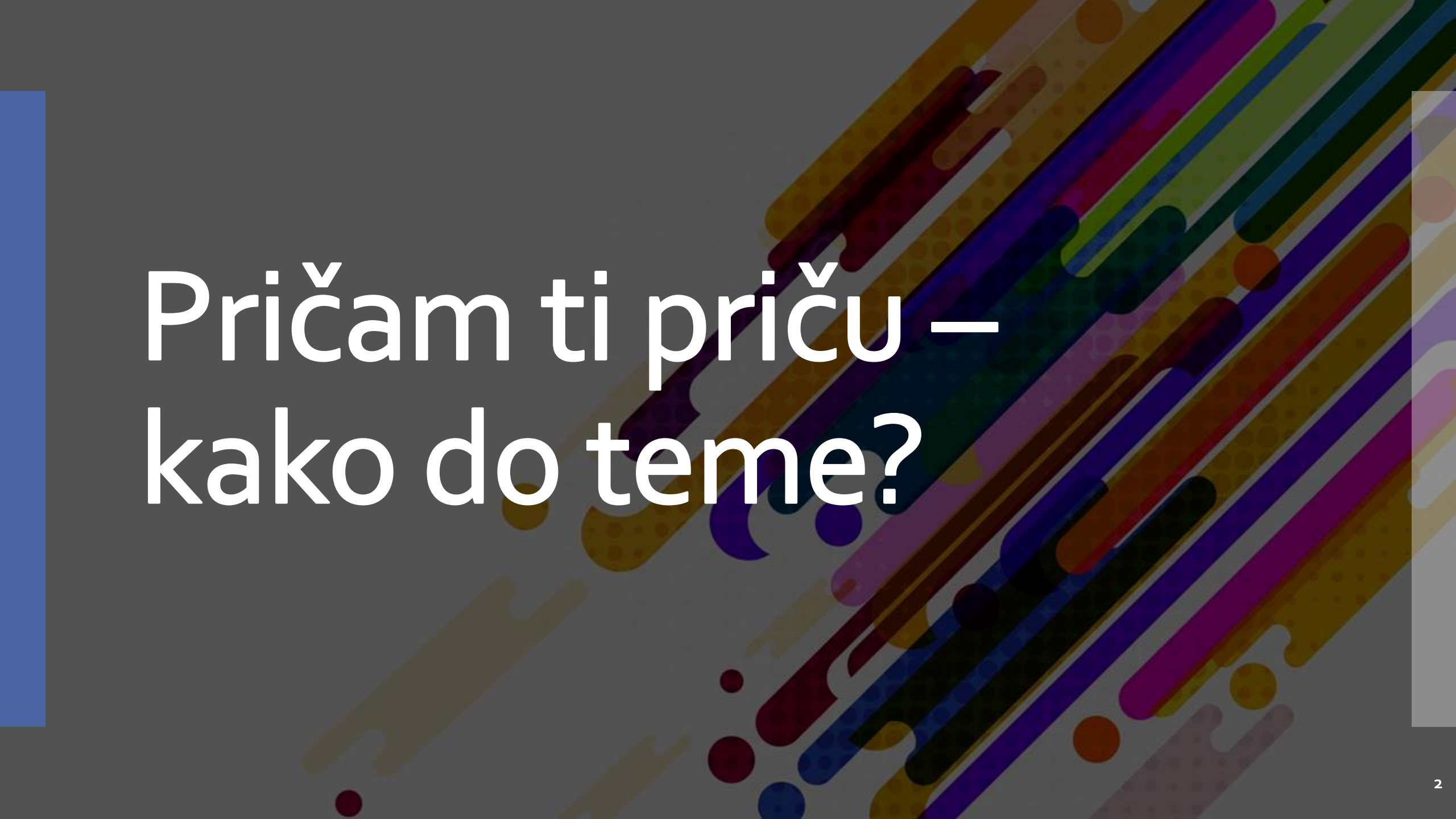

Univerzitet Crne Gore
Fakultet političkih nauka

Onlajn novinarstvo i novi mediji

Šesto predavanje – *Istraživanje i izvori u onlajn novinarstvu*

The background of the slide is a dark gray with a complex pattern of diagonal stripes in various colors including blue, purple, green, yellow, and red. Scattered throughout the background are small, semi-transparent circles in colors matching the stripes. On the far left, there is a solid blue vertical bar. On the far right, there is a white vertical bar with a subtle pattern of small circles.

Pričam ti priču –
kako do teme?

Primjer

U Centru za socijalni rad u Nikšiću nije razmotreno 1.800 predmeta o ličnoj invalidnini i tuđoj njezi

Pacijenti ogorčeni, iz Ministarstva obećali ažurniji pristup

Od formiranja novih socijalno-ljekarskih komisija, tačnije od septembra 2024. godine, održano je 28 sjednica u centrima za socijalni rad širom Crne Gore i urađeno 8.200 nalaza i mišljenja na osnovu kojih centri za socijalni rad donose rješenja o pravu na materijalno obezbjeđenje, dodatak za njegu i pomoć, ličnu invalidninu i naknadu zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena – pojasnili su iz ovog resora

Dobra priča u onlajn novinarstvu

- Šta je istraživačka priča?
- Šta je razlikuje od svakodnevnog izvještavanja?

Dobra priča u onlajn novinarstvu

- Svakodnevno izvještavanje je rijetko aktivističko, uglavnom predstavlja reakciju na nešto što se dogodilo

Istraživačka priča

- Prethodi joj **istraživanje**
- Produkt je medijske inicijative
- Aktivistička je
- Ukazuje na društvene probleme, kršenje zakona i propisa
- Nastoji da ponudi rješenje/usmjeri odgovornost

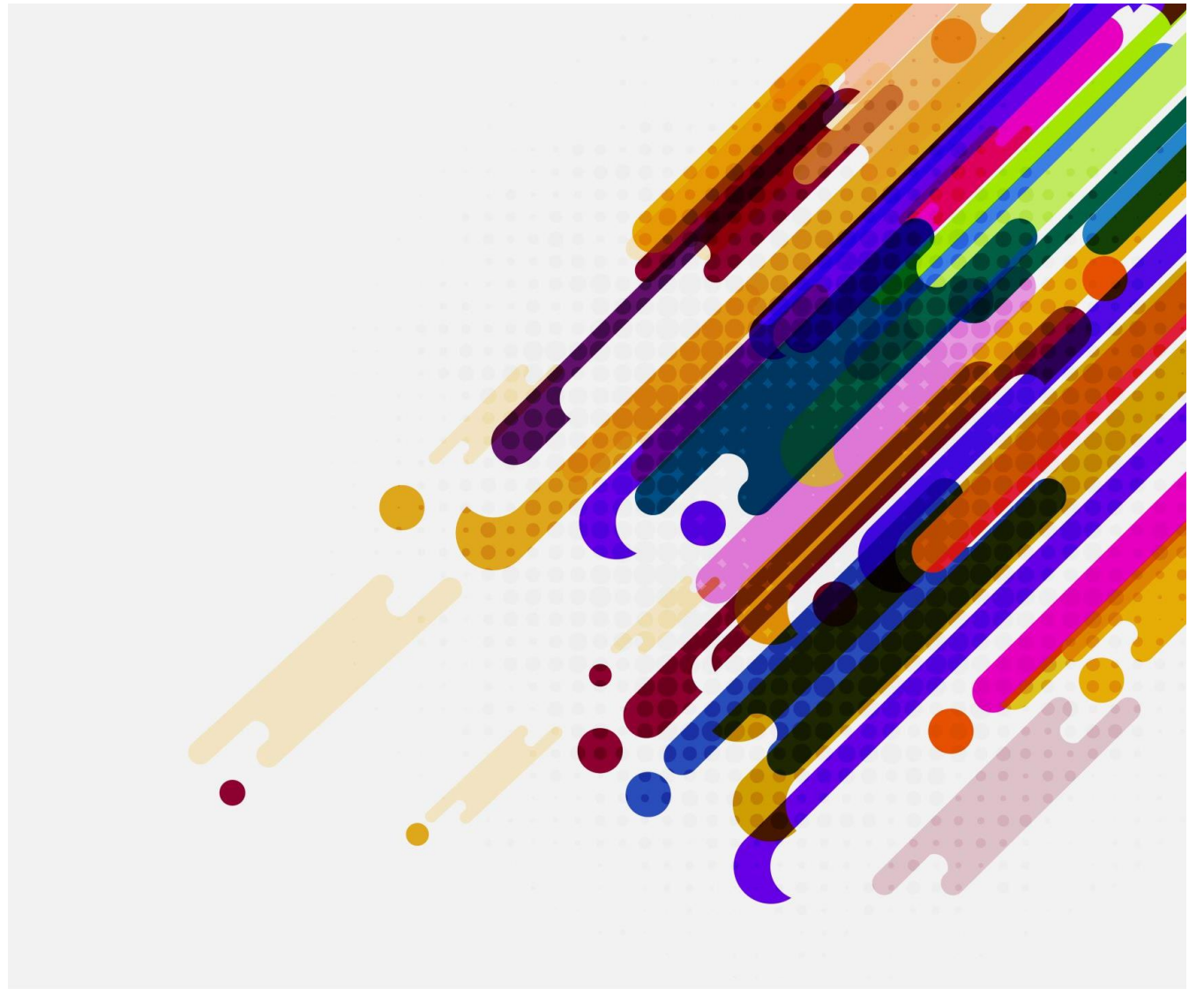
Istraživačka priča

- Da li je pisanje o onome što je procurjelo istraživačka priča?
- NE. Novinari mogu da započnu istraživanje od onoga što je „procurjelo“, ali moraju da sprovedu **samostalnu potragu, potvrde informacije i uspostave kontekst.**

Dobra istraživačka priča

- ... predstavlja rezultat inicijative i delovanja istraživača
- ne počiva na „procurjeloj“ informaciji ili tuđem istraživanju
- otkriva informacije koje su do tada bile nepoznate ili skrivane od javnosti
- sakuplja i povezuje poznate činjenice na nov način
- iziskuje vrijeme i trud
- tiče se stvari koje su od javnog interesa

Od čega da
krenem?

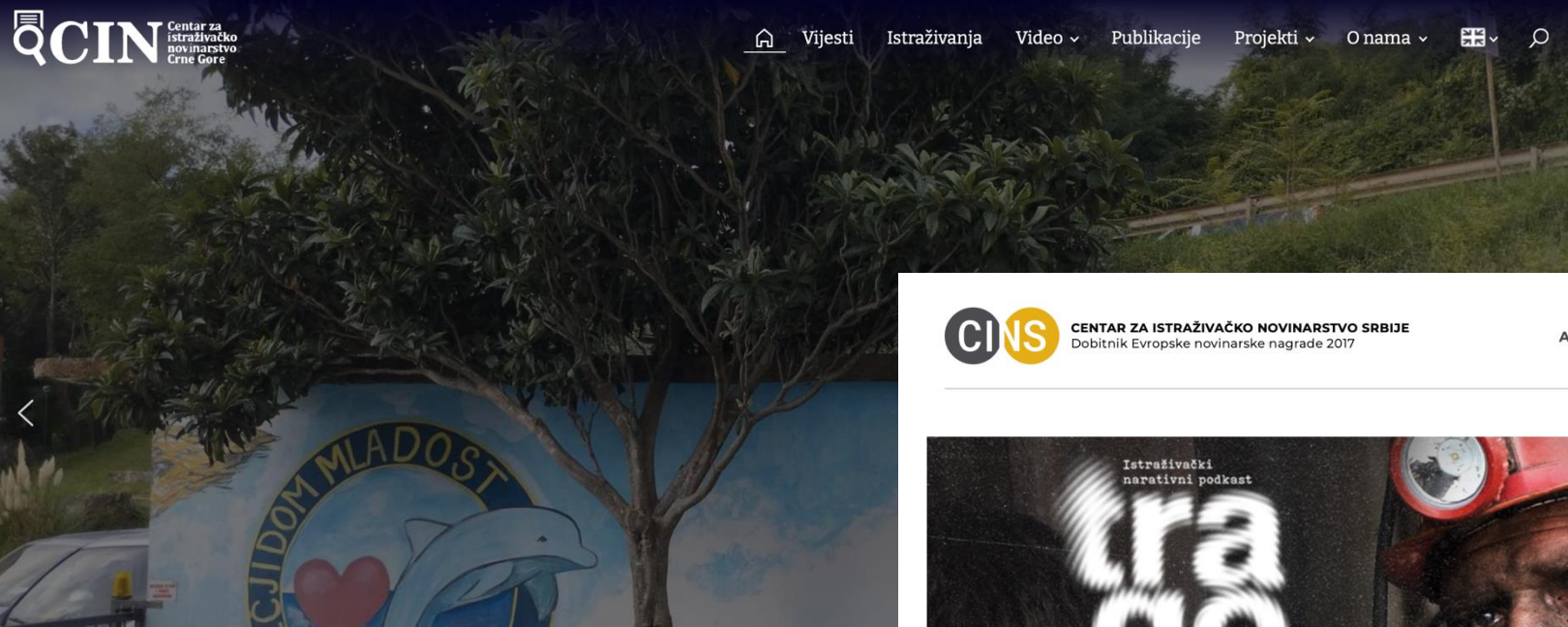

Proces

1. Početna ideja

Gdje tražim ideju?

1. Mediji
2. Novinarski centri koji se bave istraživanjima
3. Dokumenta i propisi (nova zakonska rješenja, istraživanja javnog mnjenja)
4. Glasine (informacije koje dobijam od svojih kontakata)
5. OKO SEBE

CENTAR ZA ISTRAŽIVAČKO NOVINARSTVO SRBIJE
Dobitnik Evropske novinarske nagrade 2017

[AKTUELNO](#)

[ISTRAŽIVAČKE PRIČE](#)

[TEME](#)

[BAZE](#)

[PODKASTI](#)

[🇬🇧](#)

[🔍](#)

[DONIRAJ](#)

[MENI](#)

[NASLOVNICA](#)

[DONACIJE](#)

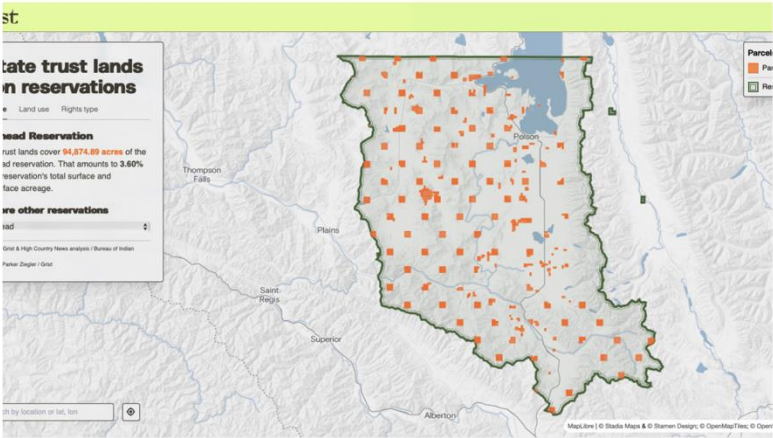
[SHOP](#)

Hrvatski centar za istraživačko novinarstvo i slobodu medija

Matije Divkovića 7, Zagreb
OIB: 68800865154, MB: 04325532
IBAN: HR9823600001102458120
info@hrcin.hr

Stories

DATA JOURNALISM, NEWS & ANALYSIS

Trust Issues: Using Data to Dig Into Who Profits from US Tribal Lands

by Hanna Dussel November 12, 2024

Resource Center

GUIDE, RESOURCE

Reporting Guide to Holding Governments Accountable for Climate Change

The global dependence on fossil fuels is critical to the world's economy. This guide provides a framework for reporting on the impact of climate change on the global economy and the role of governments in addressing the issue.

8 CHAPTERS

- Introduction
- Chapter 1: The Global Climate Crisis
- Chapter 2: The Role of Governments
- Chapter 3: The Impact of Climate Change
- Chapter 4: The Role of the Media
- Chapter 5: The Role of the Public
- Chapter 6: The Role of the Private Sector
- Chapter 7: The Role of the International Community
- Chapter 8: The Role of the Future

5 more...

GIJN Hub

WEBINAR English French

How Africa Connects to Your Story: Investigating Multinational Misconduct, Natural Resource Exploitation, and Impunity Beyond Borders

Grace Dipo
Makenna Nwagwu
Cynthia Gochi
Mimi Reddy
Moderated by Dr. Doreen Balthaz

Information

UPCOMING EVENT

GIJN Webinar: How Africa Connects to Your Story

MEDIA DEVELOPMENTS COUNTRIES PUBLICATIONS SEENPM NEWS MCCM RESILIENCE OUR MEDIA MEMBERS

SEENPM LATEST Navigating AI-Driven Information Chaos: Tools and Techniques for Journalists

OUR MEDIA NEWS

MIL and Media Activism: Young Leaders of Change gathered in Istanbul

November 6, 2024

MEDIA DEVELOPMENTS

Influencers in Bosnia: Shaping Society One Post at a Time

korjo.art Prestanak nasilja nad ženama počinje njihovim postovanjem, zaštitom i osnaživanjem u svakom aspektu života. Snaga nije definisana ranama koje su nam nanijete, već hrabrošću da zacijelimo i napredujemo uprkos ozljedama.

Ilustracija je kreirana u sklopu kampanje "16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja", koju sprovodi @runwomenbih uz podršku @svedeninibih, uz slogan "isključimo nasilje zajedno".

#nemaizgovora
41w See translation

kaldea Great message
41w 1 day ago

JOIN US FOR A FREE ONLINE WORKSHOP

Navigating the AI-Driven Information Chaos: Tools and Techniques for Journalists and Fact-Checkers

Milijana Rogać
Executive editor of Istinomer

Nakon što
imam ideju,
šta dalje?

- “Njuškam” – da li tu priču mogu iscrpno da istražim?

Važna pitanja I

- Koje vrste informacija su potrebne za ovo istraživanje i da li ih je moguće pribaviti?
- Da li su dostupna dokumenta i gdje?
- Ko bi bili izvori?
- Da li su izvori voljni da javno progovore? Ukoliko nisu, da li je priču moguće na legitiman i uvjerljiv način ispričati uz pozivanje na neimenovane izvore?
- Raspolažem li odgovarajućim predznanjem i stručnošću?

Važna pitanja II

- Koliko vremena i ljudi je neophodno da bi se sklopila priča?
- Da li je potrebno formirati tim izvještača da bi se sprovelo istraživanje ili je dovoljan jedan novinar?

Važna pitanja III

- Kakav se javni interes zastupa u priči?
- Da li se u njoj institucije ili pojedinci proglašavaju odgovornima?
- Da li priča ima nekih posljedica po živote većeg broja ljudi?
- Hoće li zahvaljujući emitovanju ili objavljivanju priče stvari krenuti nabolje?
- Da li se radi o nečemu što ljudi moraju da znaju, ili tek o nečemu što ih intrigira?

Važna pitanja IV

- Koji su rizici po same novinare i novinarke?
- Koji su rizici po novinsku kuću?
- Jesu li ti rizici pravne, finansijske ili fizičke prirode?
- Mogu li izvještači i novinske kuće da se izbore sa tim rizicima i šta je potrebno da bi se oni umanjili?

Šta nakon ideje

- Hipoteza – pretpostavka koju želim da istražim, dokažem u svojoj priči
- Važno - novinari i novinarke bi u svojim hipotezama trebalo da se ograniče na ono što **mogu** da dokažu.

Primjer

Sengers je sa belgijskim i danskim kolegom započeo istraživanje rizika dovodjenja vode u domaćinstva plastičnim cijevima.

Luuk Sengers

Četvorodjelna hipoteza

- Proizvođači cijevi u svoje proizvode stavljaju hemikalije. Pri tome se opredeljuju za opasne hemikalije, jer su one jeftinije od bezbjednih.
- Plastične cijevi ispuštaju hemikalije u pijaću vodu.
- Opasne hemikalije koje dopijevaju u pijaću vodu ostaju neotkrivene. Vlada koristi tehniku ispitivanja kojom nije moguće utvrditi njihovo prisustvo.
- Hemikalije izazivaju poremećaj hormonalnog sistema. Neke osobe sa poremećenim hormonalnim sistemom mogu da postanu neplodne ili obole od raka.

Primjer

- Izvještači filipinskog Centra za istraživačko novinarstvo započeli su istraživanje koje se ticalo tadašnjeg predsjednika Džozefa Estrade.
- Ovaj bivši popularni filmski glumac je, sudeći po glasinama, primao mito od biznismena kako bi im zauzvrat omogućio ugovore sa vladom.
- Od tada, predsjednik je značajno uvećao svoje bogatstvo i počeo da živi luksuznim stilom života.
- Šta istražujete?
- Ne porijeklo novca, već javne registre primanja koji ne mogu da objasne stil života

Kada imam
hipotezu, šta
onda?

- Proces nastajanja istraživačke priče opisuje se kao „rad od spolja ka unutra“.

Maksimum i minimum istraživačke priče

- **Minimalna priča** predstavlja najskromniji cilj, odnosno šta je onaj minimum koji može da bude dokazan kako bi se otkrilo nešto što je novo i neobjavljeno.
- **Maksimalnom pričom** se ostvaruje viši cilj, dok je minimalna priča realističnija.
- Utvrđivanje maksimuma i minimuma „primorava“ novinare i novinarke da budu realističniji kada je u pitanju ono što mogu da otkriju, dok im istovremeno ostavlja mogućnost da objelodane i nešto „veće“.

- Na primjer – neadekvatan put u Župi u Nikšiću koji godinama ugrožava učesnike u saobraćaju
- **Minimum:** ukazati na loše putne i infrastrukturne uslove u mjesnoj zajednici
- **Maksimum:** identifikovati zbog čega proces nije otpočeo, iako je Ministarstvo odvojilo novac za ovaj projekat

- Na primjer – izgradnja novog sistema za prečišćavanje otpadnih voda u Podgorici koja se uprkos obećanjima ne dešava
- **Minimalni cilj:** zbog čega ljudi nekih naselja ne žele izgradnju kolektora i koliko bi ovaj projekat donio loših stvari njihovom zemljištu, pa samim tim ugrozio i njihovu egzistenciju. Takođe šta bi kolektor predstavljao za grad. Koliko bi uticao na život svih građana i građanki?
- **Maksimalni cilj:** Otkrivanje činjenica koje bi ukazale zbog čega je izgradnja kolektora obustavljena i da li ćemo u bliskoj budućnosti moći da očekujemo njegovu izgradnju? Šta se desilo sa izdvojenim budžetom?